

KÚRIA

Bfv.I.598/2018/8. szám

A Kúria Budapesten, a 2018. év október hó 2. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Kaposvári Törvényszék 16.B.554/2014/168/I. számú és a Pécsi Ítéltábla Bf.II.37/2016/16. számú ítéletét **I. rendű terheltre** vonatkozó részében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Kaposvári Törvényszék a 2015. május 9-én kihirdetett 16.B.554/2014/168/I. számú ítéletében az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont], 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §), 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének büntetében [Btk. 403. § (1) bekezdés b) pont].

Ezért halmazati büntetésül hat év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és hat év közügyektől eltiltásra ítélte, négy évre eltiltotta a gazdálkodó szervezet vezetése foglalkozástól. Rendelkezett arról, hogy a terhelt a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, a szabadságvesztésbe az előzetes fogvatartásban töltött időt beszámította, rendelkezett a bűnjelekről, a zár alá vételről, valamint a bűnügyi költségről.

A Pécsi Ítéltábla a 2017. szeptember 29-én meghozott Bf.II.37/2016/16. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét I. rendű terheltre vonatkozó részében megváltoztatta, a terhelt vagyona tekintetében elrendelt zár alá vétel feloldására vonatkozó rendelkezést mellőzte, továbbá a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezéseket helyesbítette, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen az I. rendű terhelt védője az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozva - tényeleghesen azonban a törvényhely a) pontjára is alapított - felülvizsgálati indítványt terjesztett elő, mely szerint védence bűnösségének megállapítására a 2. rendbeli folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében, illetve a 2. rendbeli folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének büntetében a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor, továbbá a kiszabott büntetés eltúlzott és törvénytörő.

Álláspontja szerint a Btk. 345. §-ába ütköző hamis magánokirat felhasználása vétségének elkövetési magatartása a költségvetési csalás büntetnének elkövetési magatartásával a cél-eszköz viszonyában áll, ezért halmazatuk csupán látszólagos, a hamis magánokirat felhasználása beleolvad a költségvetési csalás büntetnébe, mivel a valótlan tartalmú számláknak a felhasználása a kedvezőbb adózási pozíció elérését célozták mindkét gazdasági társaságnál, és ennek következtében állt be az adóhatóság megtévesztésével a vagyoni hátrány a költségvetésben.

Az indítványozó a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző számvitel rendje megsértésének büntette kapcsán pedig arra hivatkozott, hogy a szakértői vélemény szerint a védence által képviselt gazdasági társaságok vagyoni helyzetének áttekintésére az áfa-bevallások rekonstruálásával lehetőség volt, ily módon a terhelt terhére legfeljebb a vagyoni helyzet áttekintésének megnehezítése róható; ez pedig az elbíráláskor hatályos törvény szerint nem képez önálló bűncselekményt; kizárólag a számviteli törvény rendelkezéseit törő, a cég vagyoni helyzetének áttekintését megghiúsító magatartás büntetendő.

Emellett álláspontja szerint a kiszabott büntetés is eltúlzott.

Mindezekre tekintettel az I. rendű terhelt e bűncselekmények vádja alóli felmentésére, továbbá a büntetés enyhítésére tett indítványt.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta.

Álláspontja szerint a töretlen bírói gyakorlatnak megfelelően a

költségvetési csalás és a hamis magánokirat felhasználása bűncselekmény két külön jogtárgyat sért, ezért a bűnhalmazatuk valódi. Kifejtette, hogy miután az irányadó tényállás szerint az I. rendű terhelt az adott években az általa képviselt gazdasági társaságok könyvelésében fiktív számlákat szerepeltetett, ezáltal mindkét kft. vagyoni és jövedelmi helyzetének áttekintését megghiúsította, ezért e cselekmény minősítése is törvényes, mint ahogy az alkalmazott joghátrány is.

Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot I. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn (BF.621/2018/1. szám).

A felülvizsgálati indítvány alaptalan.

A jogerős ügydöntő határozat meghozatalára, valamint a felülvizsgálati indítvány előterjesztésére a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény hatálya alatt került sor.

2018. július 1-jén ugyanakkor hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban Be.).

A Be. 868. § (1) bekezdése szerint az e törvény hatályba lépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban is e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, ha ezt a törvény másként nem szabályozza. A felülvizsgálati eljárásra ilyen eltérő szabály a Be. nem tartalmaz, ezért a Kúria e törvény alapján járt el.

A Kúria a felülvizsgálati indítvány elbírálására a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulást tűzött ki.

Ezen a megtámadott határozatokat a Be. 659. § (5) bekezdésében foglaltaknak megfelelően - a (6) bekezdésében meghatározott kivétellel - a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján bírálta felül; azonban következetes gyakorlatának megfelelően az indítványt a tartalma - és nem csupán a felhívott jogszabályhelyek - alapján bírálta el. Emellett vizsgálta a Be. 659. § (6) bekezdésében meghatározott esetleges eljárási szabálysértéseket is, ilyet azonban nem észlelt.

A védő felülvizsgálati indítványa a számviteli rend megsértése büntette esetében az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítását kifogásoló részében ténylegesen az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés a) és b) pontján alapult, és ez a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja és az (1) bekezdés b) pont bb) alpontja szerinti felülvizsgálati oknak felel meg.

Az idézett rendelkezések szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a

terhelt bűnösségének megállapítására anyagi jogi szabály megsértésével került sor, illetve a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

A bűnhalmazat akkor látszólagos, ha a bűncselekmények szoros kapcsolata miatt egyik cselekmény a másik nélkül nem követhető el.

Az ítélkezési gyakorlat egységes abban, hogy a költségvetési csalás és a hamis magánokirat-felhasználás halmazata nem látszólagos. A hamis magánokirat felhasználásával elkövetett költségvetési csalás esetén a valótlan tartalmú számlák könyvelésben történő felhasználása, illetve a valótlan tartalmú adóbevallás benyújtása nem áll szükségszerű kapcsolatban az adóhatóság megtévesztésével. Az irányadó tényállás szerinti magatartás csak egy a sokféle elkövetési mód közül; így pl. a költségvetési csalás akkor is megvalósul, ha az adóbevallásra kötelezett adóbevallást egyáltalán nem nyújt be.

Ezért a hamis magánokirat felhasználása és a csalás közötti szoros összefüggés ellenére nem lehet mellőzhető a halmazat megállapítása (BH 1993.271.).

A felülvizsgálati eljárásban a Be. 659. § (1) bekezdésére figyelemmel - ahogy az 1998. évi XIX. törvény 423. § (1) bekezdése szerint is - a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ez a felülvizsgálati indítványban nem támadható. Így a jogerős határozatban megállapított tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vizsgálható, a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének nincs helye; az eljáró bíróságok által levont jogi következtetések - így a bűnösség megállapításának és a cselekmények jogi minősítésének - helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapul vételével bírálható el (BH 2004.102.).

Az irányadó tényállás - a tényállás III/a. és a III/b. pontjában rögzítettek - szerint az I. rendű terhelt a **1.Kft.**, továbbá az **2.Kft.** ügyvezetőjeként a II. rendű terhelt által megszerzett fiktív számlákat 2009., 2010., 2011. és 2012. évben a könyvelésében szerepeltette, ily módon megszegte a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 15. § (3) bekezdésében, 165. § (2) bekezdésében foglalt azon számviteli szabályokat, miszerint a könyvvitelben és a beszámolóban rögzített tételeknek a valóságban is megtalálhatóknak, bizonyíthatóknak, kívülállóak számára is megállapíthatóknak kell lenniük,

és a számviteli nyilvántartásokba csak szabályszerűen kiállított bizonylat alapján szabad adatokat bejegyezni, és a számviteli bizonylat adatainak tartalmilag, alakilag hitelesnek, megbízhatónak

és helytállónak kell lennie.

A Kúria - következetes gyakorlatának megfelelően - az irányadó tényálláshoz tartozónak tekinti a jogerős határozat indokolása bármely részében szereplő ténymegállapítást is, mivel az ítéletet a felülvizsgálati eljárásban akkor is egészében kell értékelni, ha az valamely szempontból nem felel meg a határozatszerkesztéssel szemben támasztott követelményeknek.

Ezért a Kúria az irányadó tényállás részének tekintette az elsőfokú ítélet indokolásában rögzített azon tényt, hogy az I. rendű terhelt az általa vezetett gazdasági társaság éves beszámolójának elkészítésével kapcsolatos törvényi határidőt elmulasztotta, és a fiktív tartalmú számlák könyvelésbe való bevezetésével megsértette a bizonylati rendet (elsőfokú ítélet 47. oldal 5. bekezdés).

A ténylegesen el nem végzett gazdasági eseményről kiállított számlák szerinti, nem létező kiadások könyvelésbe történő bevezetése megghiúsította annak áttekintését, hogy a gazdasági társaság az adott időszakban a valóságban milyen gazdasági tevékenységet folytatott, ennek következtében milyen összegű költségei merültek fel és az a vagyoni helyzetét miként befolyásolta, ténylegesen milyen összegű pénzeszközzel rendelkezett.

Így nem sértettek anyagi jogi szabályt az eljáró bíróságok, amikor a terhelt bűnösségét a hamis magánokirat felhasználásának vétségében, továbbá a számvitel rendje megsértésének büntetében megállapították, és a cselekmények jogi minősítése törvényes.

Emellett a bűncselekmények esetleges törvénysértő minősítése sem jelenthetne eredményes felülvizsgálatot, mivel a terhelt terhére megállapított, a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző, (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntetnének büntetési tétele öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés. Erre tekintettel az alkalmazott büntetések neme és mértéke nem törvénysértő.

A Kúria a fentiekre figyelemmel a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta, ezért a megtámadott határozatokat I. rendű terhelthez vonatkozó részében a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria végzése ellen a fellebbezés kizárt, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja kizárja. Az ismételt indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria az indítványt a Be. 656. § (4) bekezdése alapján érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2018. október 2.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Domonyai Alexa s.k.
előadó bíró, Dr. Vaskuti András s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:
TóthLné
bírószági tiszttviselő